

YOUNG TALENT DAY

DONDERDAG
14 OKTOBER 2021
12.00 - 19.00 UUR

OCEAN DIVA
AMSTERDAM

voor waterbeheerders van de toekomst

ELKE DAG EEN KLEIN BEETJE BETER

STOWA Young Talent Day 2021

Op donderdag 14 oktober 2021 komen zo'n honderdvijftig jonge professionals uit de waterwereld samen op het Amsterdamse IJ voor de STOWA Young Talent Day 2021. Er staat een hoop op het spel, benadrukt host Klaske Kruk. 'Vandaag zitten misschien wel de belangrijkste mensen van Nederland in de zaal.'

Elke dag een klein beetje beter
STOWA Young Talent Day 2021 1

'Stop even met neuzelen over geld, waar gaat de impact zitten?'
In gesprek met Klaske Kruk 8

'Mensen moeten over hun ego heen stappen'
Interview met Marcelien Bos – de Koning 9

'Zorg voor een antwoord op de vraag: wie heeft de eindverantwoordelijkheid?'
Drie vragen aan Bregje van Wesenbeeck 11

Opgelost
Een greep uit jullie wijsheden van de middag 13

De wit-blaue JONG Waterbeheer-vlag wappert onder een grijsblauwe lucht. Het waait, maar is niet koud. Gelukkig, want over een paar uur staat iedereen op het dek van de varende Ocean Diva, met een biertje in de hand. Maar nu ligt het schip nog stevig vast aan de kade. De eerste deelnemers druppelen door de deuren van het majestueuze schip binnen en het koffiezetapparaat draait warm. Rens heeft al een dampende kop voor zijn neus staan. Hij arriveerde als allereerste: 'Ik werk bij een waterschap in het oosten van het land en moest twee uur rijden, dus ik dacht: ik kan maar beter op tijd vertrekken.'

Ik loop er in mijn eerste week al tegenaan dat ik moeilijk nee kan zeggen.'

Er ontstaat een rij bij de garderobe. Rianne, student civiele techniek aan de Hogeschool van Amsterdam, is blij dat ze er voor haar studie weer eens op uit kan na de lange lockdown. Birte en Victor, helemaal vanuit waterschap Limburg hierheen gekomen, hopen vandaag gelijkgestemden te ontmoeten. En Leoni, kersverse trainee van een Hoogheemraadschap, kijkt verwachtingsvol naar het programma: 'Ik loop er in mijn eerste week al tegenaan dat ik moeilijk nee kan zeggen. Ik kijk erg uit naar de sessie daarover.'

'Ik hoorde dat het eigenlijk wortel is.' Joost Buntsma prikt weifelend in een stukje veganistische zalm. 'Even wennen...' De directeur

van STOWA benadrukt dat de plantaardige lunch, waarmee de dag begint, niet zijn idee was. 'Maar wel lekker, hoor!' Hij kijkt "verwachtingsvol en gerust" naar de komende dag. 'Zo'n bijeenkomst is belangrijk: de watersector heeft nieuwe instroom nodig, en onderlinge contacten zijn daarin essentieel. Je moet elkaar helpen als je net bent begonnen.' Hij neemt nog snel een hap rijst, want het programma gaat beginnen.

Luisteren naar de natuur

De zaal vult zich. Het licht dimt, en Klaske Kruk, Circulair Hero 2021 en host van de dag, stapt het podium op. 'Welkom allemaal! Vandaag zitten misschien wel de belangrijkste mensen van Nederland in de zaal.'

Samen met Fleur van Gool, initiatiefnemer en organisator, opent ze de Young Talent Day. 'Voor de uitdagingen die voor ons liggen kijkt de oudere generatie naar jullie voor innovatieve ideeën, terwijl jullie hun wijsheid weer heel hard nodig hebben. Het gaat vandaag vooral over verbinden.' Dat de zaal vol waterprofessionals zit, blijkt als er uitbundig gejoel klinkt op de vraag: 'Dijken, wie vindt dat een interessant onderwerp?'

Klaske geeft het woord aan Marcelien Bos-De Koning, voormalig Olympisch zeilster en nu Burgemeester van de Noordzee. Ze vertelt gepassioneerd over de uitdagingen waar de wereld voor staat, uitdagingen die volgens haar wortelen in een niet-functionerend systeem, maar die beginnen bij verandering in je eigen gedrag. 'De diepte van de ecologische crisis blijkt uit het feit dat een bos pas waarde krijgt als het gekapt wordt' staat in grote letters op haar laatste slide. Dus is juist een systeemverandering nodig, meent de zaal. Marcelien krijgt kritische vragen voor de voeten: is er niet meer nodig dan individuele actie? 'Jawel, maar dat gaat stapje voor stapje' zegt Marcelien. 'Elke dag een beetje beter.'

Ze wisselt van plaats op het podium met Bregje van Wesenbeeck, onderzoeker bij Deltares. Ze begint haar verhaal met feiten over klimaatverandering, 'eerst lekker een bak ellende'. Maar in adaptatie ligt het antwoord, zegt ze: niets nieuws, wel een reële mogelijkheid voor verbetering. Net als Marcelien benadrukt ze dat we ons daarbij door de natuur moeten laten inspireren, bijvoorbeeld voor het reguleren van kustgebieden. Dat bespaart werk, onderhoud en dus geld. Dat vraagt wel een heldere visie. Ze presenteert vier opties voor toekomstig Nederland. Wanneer haar gevraagd wordt welke het beste is, blijft ze toch een echte wetenschapper: 'Dat weet ik niet, daar is meer onderzoek voor nodig.' Meer kennis leidt nu eenmaal meestal tot meer vragen. Klaske: 'Als jullie nog niet het gevoel hadden dat er de komende decennia een berg werk voor jullie ligt, dan heeft dit verhaal daar hopelijk aan bijgedragen.'

Eigenlijk hebben we alle oplossingen al, maar organisatorisch krijgen we het gewoon niet van de grond.'

Een boek stelt geen vragen

Met die opbeurende woorden gaat de groep de pauze in, en nadat iedereen een stukje vegan gebak heeft weggewerkt is het tijd om naar buiten te gaan voor de interactieve sessies. De statafels staan al snel vol, er wordt druk geschreven op bierviltjes: aan de ene kant problemen, aan de andere kant oplossingen. Groepjes buigen zich over vraagstukken als 'Wat is droogte?', maar ook over meer persoonlijke dilemma's voor jonge professionals, zoals 'Ik wil de wereld verbeteren, maar het gaat

zo traag'. Bij die tafel staat Ruby vrij direct de wereld te verbeteren door met haar dikke winterjas aan de rand van de groep te staan, 'om de rest een beetje te beschermen tegen de wind'. Ze is het helemaal eens met de stelling van de tafel: 'Ook vandaag is de conclusie: eigenlijk hebben we alle oplossingen al, maar organisatorisch krijgen we het gewoon niet van de grond.'

Moeilijk nee kunnen zeggen blijkt een tafel verder een gedeelde gruwel voor veel deelnemers. 'Ik zeg in mijn enthousiasme tegen alles ja, maar zit dan met een overstroomde agenda', zegt iemand. Pepijn komt tot de conclusie dat het veel makkelijker is om tegen zichzelf 'nee' te zeggen dan tegen een vriend die wil gaan squashen. 'Een boek dat ik wil lezen vraagt niet: Pepijn, heb je vanavond een uurtje tijd voor me?' Jacqueline van STOWA ('Ik ben eigenlijk best wel goed in nee zeggen, geloof ik') raadt aan: 'Neem even de tijd om tot een antwoord te komen. Zeg dat je er later op terugkomt en denk er even over na.' Lachend: 'En ouder worden, dat helpt ook'.

**Jong en oud kunnen niet zonder elkaar.
We moeten het samen doen'**

De dag wordt afgesloten door Cyriel Kortleven. Hij benadrukt dat echt niet alles in één keer hoeft te lukken. Soms gaat iets niet zoals je had gehoopt. 'Dan ga je trots naar je directeur en zeg je: ik had een rakeling. Deze keer lukte het nét niet, maar de volgende keer vast wel.'

Tot slot beklimt directeur Joost het podium, met een oproep: 'Ik ben 38 jaar geleden begonnen bij de overheid. Ik weet dat het niet altijd makkelijk is, maar: blijf. Jullie zijn zo belangrijk voor de sector.' Hij schiet vol. 'Het raakt me, want jullie zijn degenen die verandering kunnen en moeten gaan brengen. En elke generatie mag zijn eigen fouten maken, dus luister naar Cyriel: begin niet vooraf al met 'Ja, maar''

Tot slot: 'Het gaat vandaag veel over de kloof tussen jong en oud. Maar die twee generaties kunnen niet zonder elkaar. We moeten het samen doen.'

Oh man, deze komt zo binnen! Dat heb ik echt de hele tijd!

Imposter syndrome

Tijdens de borrel wordt nagepraat. 'Het is echt belangrijk dat we praten over dingen die we moeilijk vinden', zegt iemand terwijl hij in een vegetarisch rendangkroketje hapt. Zijn buurvrouw knikt en begint over het *imposter syndrome*. 'Het wat?' 'Dat je het gevoel hebt dat je helemaal niet weet wat je doet op je werk en elk moment door de mand kan vallen.' Een derde in het

groepje grijpt naar zijn hoofd. 'Oh man, deze komt zo binnen! Dat heb ik echt de hele tijd!'

Joost oogst alom lof na zijn openhartige speech. 'Ik ben meestal niet zo enthousiast over oudere witte mannen, maar dat hij gewoon kwetsbaar is en zich daar niet voor schaamt, daar heb ik echt respect voor. Je ziet gewoon dat hij het meent.'

Op een loungebank evalueren drie collega's de dag. 'Zoveel jonge professionals heb ik nog nooit bij elkaar gezien! Bij de interactieve sessies merkte je dat iedereen dezelfde problemen heeft. Dat je je daar toch niet voor hoeft te schamen' zegt de een. 'Ja, voor mij was het een dag vol inzichten' verzucht haar collega. 'Eerlijk gezegd overwoog ik vóór deze dag mijn baan op te zeggen, maar na vandaag heb ik meer het gevoel dat ik wat kan met de dingen waar ik tegenaan loop'.

Bij de Oranjesluis keert de Ocean Diva. Matroos Pim kijkt tevreden om. 'Water is gewoon prachtig. In Nederland is alles heel goed geregeld, dat merk je wel als je zoals wij als scheepsbemanning de Donau afvaart. Dat moeten we zo houden.' ■

'STOP EVEN MET NEUZELN OVER GELD, WAAR GAAT DE IMPACT ZITTEN?'

In gesprek met Klaske Kruk

'Ik meen het als ik zeg dat deze generatie enorme uitdagingen heeft, maar ook enorme kansen. Jonge krachten met al hun creativiteit en energie spelen daar een sleutelrol in. Alleen al door het onderwerp continu op tafel te brengen: jongens, hoe gaan we dit doen? Stop even met neuzelen over geld en zo, waar gaat de impact zitten?'

Hoe kijk je naar de tegenstelling jong-oud waar het vandaag toch veel over gaat?

'Ik denk dat we in een zekerheidscultuur zijn beland, waarin alles in procedures en risicoanalyses wordt gegoten. Dat werkt alleen maar als het goed gaat, maar het gaat niet meer goed. We moeten veel meer risico gaan nemen en dus ook grote fouten moeten gaan maken, omdat we het wiel opnieuw moeten gaan uitvinden. Zoals we het altijd deden was het niet goed genoeg. Ik hoop dat deze mensen dat gaan aandurven.'

Wat moeten zij morgen als eerste gaan doen?

'In elke organisatie zitten mensen die echt wel anders willen. Dat heeft niks te maken met jong of oud zijn. Vind die mensen en ga

het gesprek aan. Dat geeft energie, dan kun je samen anderen mobiliseren en dingen op de agenda zetten.'

Meteen een collega uitnodigen en het kaartje van Fleur versturen dus.

'Ja. En wat ook belangrijk is: in de duurzaamheidswereld is alles nieuw, maar het is ook weer niet zo ingewikkeld als we soms denken. Mensen die wel succesvol zijn, zijn vaak maar wat gaan zoeken en uitproberen. Dus als je echt wil moet je gewoon beginnen. In het begin gaat het niet zo snel, maar op een gegeven moment kijk je achterom en denk je: zo, al die kleine stapjes hebben me echt een heel eind gebracht.' ■

'MENSEN MOETEN OVER HUN EGO HEEN STAPPEN'

Interview met Marcelien Bos – de Koning

'Ik was heel blij met de uitnodiging. Ik geloof echt dat de jeugd een andere blik heeft, maar dat sommige oude systemen nog klakkeloos overgenomen worden. Die verandering moet de jongere lichterling inzetten. Ik heb alle vertrouwen in de jonge waterbeheerders.'

Is jouw boodschap 'Een beter milieu begint bij jezelf'?

'Zeker. Maar iedereen zit wat dat betreft een beetje in een eigen vacuüm: de een zegt dat de overheid alles moet regelen, de ander begint een moestuin en hoopt dat dat het verschil gaat maken. De waarheid ligt volgens mij in het midden. Reduceren van uitstoot vinden we gewoon heel moeilijk. Ik zelf ook. Daarom zeg ik: doe wat je kan. Voor mij is het makkelijk om veganistisch te eten en niet te vliegen, dus dat doe ik. Sommige mensen hebben nou eenmaal af en toe een zonvakantie nodig, prima, maar kies dan iets anders waarmee je je uitstoot kan verminderen.'

Wat moet de eerste verandering zijn?

'Mensen moeten over hun ego heen stappen. Een sterke hiërarchie hoort bij het oude systeem: daarbinnen veranderen gaat niet lukken. De mens is slim, maar we blijven te vaak in ons eigen cirkeltje ronddwalen.'

Wat is, vanuit jouw werkgebied bekeken, de richting op moeten?

'Voor mij – maar ik durf nooit meer te zeggen dat ik de waarheid in pacht heb – zou dat zijn: vraag het de natuur. Wat zou de Noordzee zeggen over hoe we nu met haar omgaan? 'Goed bezig jongens, lekker druk hier'? Maar ook voor innovatie moeten we naar de natuur kijken: een spin maakt veel betere materialen dan wij kunnen. Daar moeten we ons door laten inspireren.'

Wat wil je de deelnemers op het begin van hun carrière meegeven?

'Pak alles aan. Slechts dertig procent van de mensen komt terecht op een plek waar ze ook voor gestudeerd hebben, dus who cares wat je doet of gedaan hebt, luister naar wat je leuk vindt. Soms betekent dat ook even iets doen wat niet zo leuk is, maar blijf in beweging en ga het ontdekken. ■

'ZORG VOOR EEN ANTWOORD OP DE VRAAG: WIE HEEFT DE EINDVERANTWOORDELIJKHEID?'

Drie vragen aan Bregje van Wesenbeeck

Waarom is wetenschap de sleutel tot succesvolle klimaatadaptatie?

'Wetenschap biedt kennis over het functioneren van ons systeem en over hoe we ons handelen daarop moeten aanpassen. Lokale en maatschappelijke kennis is heel belangrijk, maar wetenschap vult die twee aan met voorspellend vermogen: het stelt je in staat ook goede beslissingen voor de lange termijn te nemen.'

Visie is essentieel, zei je. Wat is er nodig voor visie?

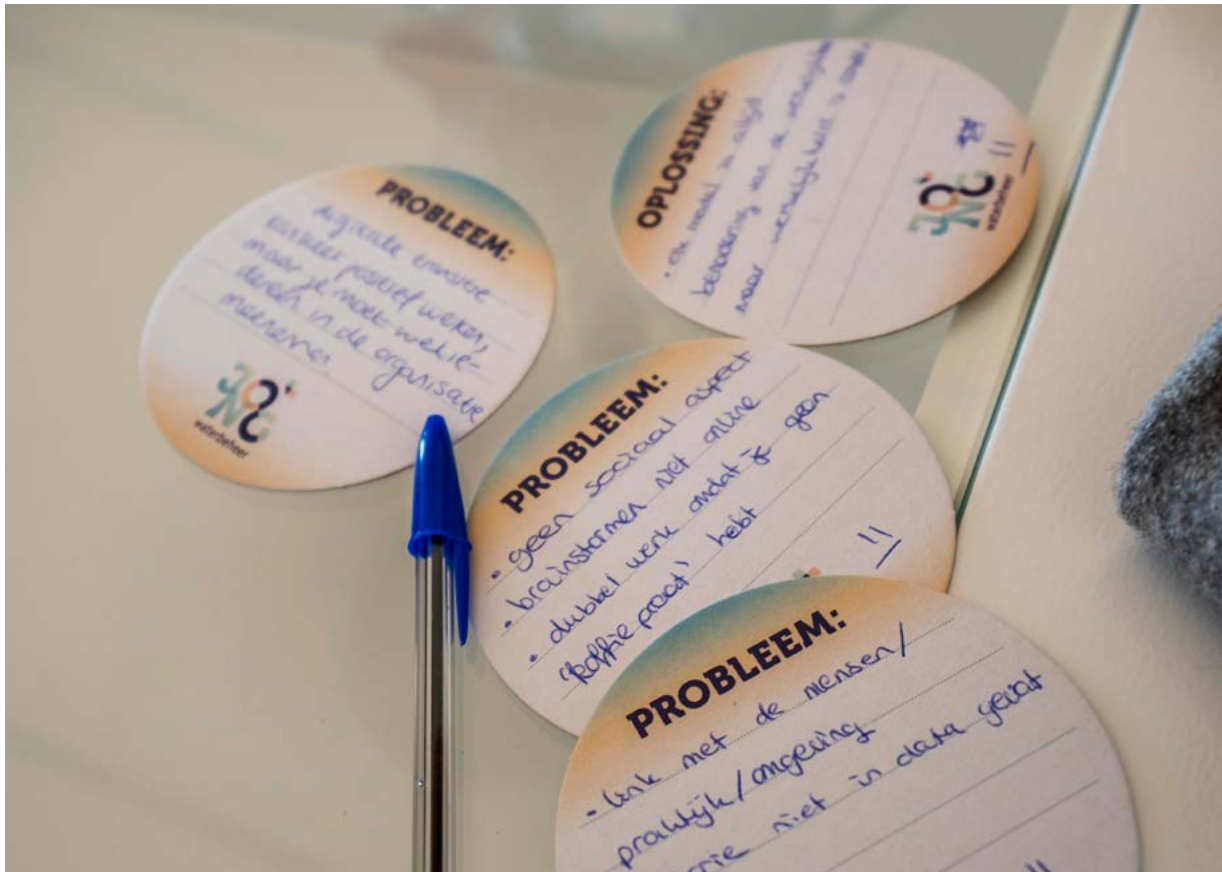
'Kennis en capaciteit: mensen die visie kunnen maken en mensen die het kunnen implementeren. En institutionele inbedding, dat wil zeggen: er moet ook een bestuurlijk systeem zijn dat uitvoering toelaat. In Indonesië werkte ik op plekken waar twaalf instanties op verschillende bestuurslagen bevoegd waren om een golfbreker te bouwen. Daar gebeurde dus nooit wat, want het was onmogelijk samenhangend beleid te vormen met al die organisaties. Het is belangrijk om een antwoord te hebben op de vraag: 'wie heeft de eindverantwoordelijkheid?'

Wat wil je de Jonge waterbeheerders meegeven?

'Kennis is belangrijk, maar je hoeft niet alles te weten om toch dingen te kunnen doen. Ik denk alleen dat je geen besluiten moet nemen die veel wegen voor de toekomst afsluiten.

Ik gaf in mijn verhaal vier opties voor de toekomst van Nederland. Ik denk dat het niet zoveel uitmaakt welke kant Nederland opgaat. Zorg alleen dat je de dingen niet aan de waan van de dag overlaat, maar denk vooruit. Ik hecht erg aan de regel: leg geen last neer in de toekomst.' ■

OPGELOST

Zoals Richard Branson en de oprichters van Coolblue allang weten passen de beste ideeën op de achterkant van een bierviltje. Hier een greep uit jullie wijsheden van de middag.

Probleem: *Mijn collega's zijn grijze muizen, vastgeroest in hun routines*

Oplossing: Verplaats je eens in een grijze muis, vraag ze eens wat hun visie is en betrek ze bij verandering. Of zoek een andere dagbesteding voor grijze muizen die niet willen veranderen.

Probleem: *Hoe definieer ik succes, vooral als anderen zulke hoge verwachtingen hebben?*

Oplossing: Succes is voldoen aan je eigen intrinsieke motivatie.

Probleem: Bij 'goed gedaan' voelt het compliment niet duidelijk; wat heb ik nou goed gedaan?

Oplossing: We hebben talent maar zijn te bescheiden! Neem het lekker in ontvangst.

Probleem: Mijn oudere collega's respecteren mijn kennis niet.

Oplossing: Bevraag je oudere (koppige) collega's: leg het dan maar aan me uit!

Probleem: Ik wil teveel/Mijn collega's willen niet mee in modernisering/ik wil iedereen pleasen/ik moet nog zoveel doen

Oplossing: Het komt wel. De borrel begint nu. ■

Tekst: Marieke Rotman, fotografie: Peter Venema, grafische vormgeving: Studio Swanink.

